Co-funded by the
European Union

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Тези доповідей
учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Миколаїв, 9 грудня 2024 року)

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН УКРАЇНИ (УКРАЇНА)
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА (УКРАЇНА)
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК-ВИЩА ШКОЛА УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРАЦІЇ В ОПОЛЕ (ПОЛЬЩА)
ОПОЛЬСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ(ПОЛЬЩА)
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МОЛДОВИ (МОЛДОВА)
БАТУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ШОТА РУСТАВЕЛІ (ГРУЗІЯ)
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (УКРАЇНА)
ШЕВЧЕНКІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА (УКРАЇНА)
ПІВДЕННО-СХІДНЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В ОДЕСЬКІЙ, МИКОЛАЇВСЬКІЙ, ХЕРСОНСЬКІЙ ОБЛАСТЯХ, АВТОНОМНІЙ РЕСПУБЛІЦІ КРИМ ТА М. СЕВАСТОПОЛІ (УКРАЇНА)
МИКОЛАЇВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ (УКРАЇНА)
КУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ «АГЕНЦІЯ РОЗВИТКУ МИКОЛАЄВА»
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА» (УКРАЇНА)
ЗВО «ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ДЗ«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА» (УКРАЇНА)

РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: ПРАВОВІ, ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Тези доповідей

учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції

9 грудня 2024 року

м. Миколаїв

2024

MYKOLAIV NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY (UKRAINE)
NATIONAL SCIENTIFIC CENTER «INSTITUTE OF AGRARIAN ECONOMICS» NAAS OF UKRAINE
(UKRAINE)
TARAS SHEVCHENKO KYIV NATIONAL UNIVERSITY OF **KYIV**
EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND CIVIL SERVICE(UKRAINE)
ACADEMY OF APPLIED SCIENCES-HIGH SCHOOL OF MANAGEMENT AND ADMINISTRATION IN OPOL (POLAND)
UNIVERSITY OF OPOLE (POLAND)
MOLDOVA TECHNICAL UNIVERSITY (MOLDOVA)
BATUMI SHOTA RUSTAVELI STATE UNIVERSITY (GEORGIA)
DEPARTMENT OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF MYKOLAIV CITY COUNCIL (UKRAINE)
SHEVCHENKIV VILLAGE COUNCIL (UKRAINE)
SOUTH-EASTERN INTERREGIONAL OFFICE OF THE NATIONAL AGENCY OF UKRAINE ON CIVIL SERVICE ISSUES IN ODESA, MYKOLAIV, KHERSON OBLASTS, THE AUTONOMOUS REPUBLIC OF CRIMEA AND THE CITY OF SEVASTOPOL (UKRAINE)
CENTER FOR PROFESSIONAL DEVELOPMENT (UKRAINE)
KU OF MYKOLAIV CITY COUNCIL «MYKOLAIV DEVELOPMENT AGENCY»
VASYL STEFANYK PRECARPATHIAN NATIONAL UNIVERSITY (UKRAINE)
HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION «PODILLIA STATE UNIVERSITY» (UKRAINE)
STATE INSTITUTION «LUHANSK TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY» (UKRAINE)

DEVELOPMENT OF TERRITORIAL COMMUNITIES: LEGAL, ECONOMIC AND SOCIAL ASPECTS

Abstracts of reports

of the participants of the IV International scientific-practical conference

December 9, 2024

Mykolaiv

2024

УДК 35.073.5:34:316.334.2
Р64

Друкується за рішенням вченої ради Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 6 від 10.12.2024 р.).

Редакційна колегія:

Головний редактор:

В. С. Шебанін – д-р техн. наук, професор, академік НААН

Заступники головного редактора:

І.В. Гончаренко – д-р екон. наук, професор
А. В. Ключник – д-р екон. наук, професор
О.В.Шебаніна– д-р екон. наук, професор
Відповідальний секретар: Н. В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор

Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти: Матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 9 грудня 2024 р., Миколаїв – Миколаїв: МНАУ, 2024. – 475 с.

ISBN 978-617-7149-84-1

У збірнику представлено виклад доповідей і повідомлень, поданих на IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти». Збірник містить тези доповідей, подані на 10 секцій: 1. Розвиток інституційної спроможності органів місцевого самоврядування. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування.; 2. Побудова європейської моделі сільськогосподарського землекористування в інтересах сталого розвитку 3. Впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад.; 4. Інновінг безпеко орієнтованого управління розвитком громад; 5. Підприємницька та міжнародна діяльність територіальних громад, їх транскордонне, міжмуніципальн співробітництво, державно-приватне партнерство; 6. Стратегічні орієнтири комплексного відновлення територіальних громад та розвитку їх цифрової трансформації; 7. Молодіжна політика та залучення молоді в громадах; 8. Соціальна і психологічна робота в громаді; 9. Збереження національної ідентичності та культурної спадщини в територіальних громадах; 10.Правове, освітнє, наукове та інформаційне забезпечення розвитку територіальних громад.

Результати можуть бути використані для подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти ЗВО та науково-дослідних установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також осіб, які цікавляться проблемами розвитку територіальних громад.

Видається мовою оригіналу в авторській редакції. Відповідальність за зміст наукової праці несе автор. Редакція може не поділяти думку авторів.

УДК 35.073.5:34:316.334.2

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Миколаївський національний аграрний університет (Україна)

Кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки (Україна)

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» НААН України (Україна)

Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Україна)

Академія прикладних наук-вища школа управління та адміністрації в Ополе (Польща)

Опольський університет (Польща)

Технічний університет молдови (Молдова)

Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія)

Департамент економічного розвитку Миколаївської міської ради (Україна)

Шевченківська сільська рада (Україна)

Південно-Східне міжрегіональне управління національного агентства України з питань державної служби в Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній Республіці Крим та м. Севастополі (Україна)

Миколаївський регіональний центр підвищення кваліфікації (Україна)

КУ Миколаївської міської ради «Агенція розвитку Миколаєва» (Україна)

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)

ЗВО «Подільський державний університет» (Україна)

ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (Україна)

Co-funded by the European Union

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

В'ячеслав Шебанін, д-р техн. наук, проф., в.о. ректора Миколаївського національного аграрного університету.

Співголови оргкомітету:

Мар'ян Дучмал, д-р габ, проф., ректор АПН Вищої школи Управління та Адміністрації в Ополе;

Лариса Комаха, д-р філос. наук, проф., директор Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Наталія Патика, д-р екон. наук, проф., завідувачка відділу соціально-економічного розвитку сільських територій Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» НААН України;

Тетяна Шуліченко, канд. екон. наук, директор департаменту економічного розвитку Миколаївської міської ради;

Олег Пилипенко, голова Шевченківської сільської ради.

Члени оргкомітету:

1. Надія Васиньова, канд. пед. наук, доц., доцент кафедри публічної служби та управління навчальними й соціальними закладами ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

2. Наталія Галунець, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

3. Ірина Гончаренко, д-р екон. наук, проф., професор кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

4. Анжела Гусенко, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

5. Elżbieta Żywucka – Kozłowska, dr hab., Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu, Polska .

6. Lilia Chiriac, Associate Professor, PhD, Head of the Department of Economic Theory and Marketing Faculty of Economic Engineering and Business Technical University of Moldova.

7. Zhuzhuna Gumbaridze, Head of BA educational program: English Philology, PhD in Philology, Batumi Shota Rustaveli State University

8. Yana Glazova, adiunkt, Uniwersytet Opolski (Wydzial Ekonomiczny)

9. Ольга Ємець, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

10. Ольга Кальченко, заступник начальника управління – начальник відділу у Одеській, Миколаївській, Херсонській областях, Автономній республіці Крим та м. Севастополі

11. Анатолій Камашев, начальник фінансового відділу Шевченківської сільської ради

12. Альона Ключник, д-р екон. наук, проф., завідувачка кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

13. Наталія Лапшина, к.політ.н., завідувач навчально-методичного відділу, директор Миколаївського регіонального центру підвищення кваліфікації.

14. Ірина Ломачинська, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та підприємництва Одеського національного університету імені І.І.Мечникова.

15. Віктор Сікаленко, директор КУ Миколаївської міської ради «Агенція розвитку Миколаєва».

16. Людмила Прогонюк, канд. юрид. наук, доцент, доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

17. Алла Чикуркова, д-р екон. наук, проф., завідувачка кафедри менеджменту, публічного управління та адміністрування ЗВО «Подільський державний університет».

18. Олена Шебаніна, д-р екон. наук, проф., декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету.

19. **Наталія Шишпанова**, канд. екон. наук, доц., доцент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

Секретар оргкомітету:

Олена Лівандовська – асистент кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

ШАНОВНІ УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ!

IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» втретє проводить кафедра публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

У конференції взяли участь науковці із 25 закладів вищої освіти, наукових установ як вітчизняних, так і зарубіжних: Київського національного університету імені Тараса Шевченка, ННІ ПУДС; Львівського національного університету імені Івана Франка; ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту національного університету «Одеська юридична академія»; Прикарпатського національного університеут імені Василя Стефаника; Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу; Білоцерківського національного аграрного університету; ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України»; Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова; Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини; Таврійського національного університеут імені В.І. Вернадського; Одеського національного університету імені І.І. Мечникова; Прикарпатського інституту імені Михайла Грушевського ПрАТ «ВНЗ «МАУП»; Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка; Військової академії (м. Одеса); Львівського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП»; Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки»; Національної Академії Наук України; Одеського національного економічного університету; Wyższa Szkoła Kształcenia Zawodowego we Wrocławiu, Polska; Technical University of Moldova; Batumi Shota Rustaveli State University; Uniwersytet Opolski (Wydzial Ekonomiczny); ЗВО «Подільський державний університет»; Чорноморського національного університету імені Петра Могили; Миколаївського національного аграрного університету.

До участі в конференції було залучено також молоде покоління майбутніх науковців – здобувачів вищої освіти, які проявили інтерес до проблем розвитку територіальних громад.

Тематичне наповнення матеріалів конференції охоплює проблеми: взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування; правового, освітнього, наукового та інформаційного забезпечення розвитку територіальних громад; впровадження механізмів ефективного використання фінансових, земельних, майнових та інших ресурсів громад; інновінгу безпекоорієнтованого управління розвитком громад; підприємницької та міжнародної діяльності територіальних громад, їх транскордонне, міжмуніципальне співробітництво, державно-приватне партнерство; стратегічного орієнтиру комплексного відновлення територіальних громад та розвитку їх цифрової трансформації; надання публічних послуг та соціальний профіль територіальних громад; формування та розвитку молодіжної політики та залучення молоді в громадах; проектної діяльності територіальних громад

Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти» надають можливість ознайомитися з актуальними проблемами розвитку територіальних громад не лише учасникам конференції, але й широкому колу зацікавлених читачів.

Оргкомітет конференції

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК ІНСТИТУЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ. ВЗАЄМОДІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.	**18**
Akimova K. M. Удосконалення механізмів реалізації комунікативної взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю	**18**
Albeshchenko O. S. Розвиток туристично-готельного підприємництва на засадах взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування	**21**
Hryniv V. M. Формування категорії вартості у економічних відносинах	**23**
Lehin O. V. Роль громадських організацій у розвитку інституційної спроможності органів місцевого самоврядування	**26**
Lisyanska Y.V. Управління персоналом у системі менеджменту публічної організації	**29**
Radionova O. N. Еволюція уявлення про демократію участі	**31**
Slavko A.S. Гарантії права на місцеве самоврядування: міжнародні та європейські стандарти	**34**
Sokolyuk-Orel D. A. Вдосконалення форм взаємодії органів місцевого самоврядування з населення	**39**
Syvorotka N. M. Взаємодія органів місцевого самоврядування та органів державної влади: напрями та форми	**41**
СЕКЦІЯ 2. ПОБУДОВА ЕВРОПЕЙСЬКОЇ МОДЕЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В ІНТЕРЕСАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	**45**
Barbalat A.F. Трансформація агропродовольчого ринку в контексті адаптації до стандарртів в ЄС	**45**
Burkovska A. I. Sustainable land use optimization based on the european union experience	**50**
Husenko A. Правові аспекти впровадження європейських стандартів землекористування в Україні	**53**
Kliuchnyk A., Kryvko O. Екосистемний підхід в управлінні землекористуванням: досвід європейських країн та перспективи для України	**55**
Kramarchuk M.V. Європейський досвід сталого землекористування	**58**
Livandovska O. Європейський досвід сільськогосподарського землекористування для відновлення територій в Україні	**63**
Onopriichuk D.O., Burkovska A. I. The transformation of land relationships in Ukraine in the context of european integration	**66**
Shapovalov B. Yu. Забезпечення доступу до землі для малих фермерських господарств в Європейському Союзі: проблеми та можливості	**69**
Shebanin V., Kormyshkina I. Європейська модель сільськогосподарського землекористування як інструмент комплексного відновлення територіальних громад України	**72**

Shebanina O., Reshetilov H. Вплив аграрних субсидій ЄС на екологічну сталість сільськогосподарського землекористування	**75**
Tytskyi B. Yu. Порівняння ефективності органічного землеробства у європейських країнах	**78**
СЕКЦІЯ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ, ЗЕМЕЛЬНИХ, МАЙНОВИХ ТА ІНШИХ РЕСУРСІВ ГРОМАД.	**81**
Chvertko L. A. Проблеми реалізації та розвитку трудового потенціалу ВПО в приймаючих громадах	**81**
Fedorenko T. Інструменти фінансування місцевого економічного розвитку у Великій Британії	**84**
Gvozdej N. Особливості фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування	**87**
Harazha M. U. Удосконалення принципів хеджування підприємницьких ризиків	**90**
Khylko I. I., Zernytska K. O. Оптимізація розподілу фінансових ресурсів громад на основі математичного моделювання	**93**
Klynovyi D.V., Petrovska I. O. Інституціонально-просторова модель реконструктивного розвитку територіальних утворень	**96**
Kulish I. State policy in the field of natural resources protection: water	**98**
Kupchyshyna O., Koshmila V. Фінансові ресурси громад у воєнний період	**101**
Lysyi Yu., Dushenkivska V. Conceptual and methodological approaches to improving the quality of banks' loan portfolios	**103**
Matsola M., Klusa S. Удосконалення методів управління і форм організації збутової діяльності в агропідприємництві: детальний аналіз	**106**
Matsola M. M., Koliedina K. O. Управління фінансовим забезпеченням розвитку територіальних громад в умовах децентралізації	**109**
Matsola M., Marusiak V. Роль бренду в сучасному бізнесі: ключовий фактор успіху	**112**
Pylypiv N., Marusiak V. Управління інноваційними процесами на суб'єкті малого підприємництва: виклики та перспективи	**114**
Radionov V. S. Mechanism of public-private partnership for waste management	**116**
Rotaru O. N. The real estate market in the republic of moldova: development opportunities and risks	**120**
Shyshpanova N. Управління трудовими ресурсами публічної сфери регіону в умовах воєнних ризиків	**123**
Sydor H. V., Savkiv U. S., Burdeniuk S. V. Оцінювання доходів бюджетів об'єднаних територіальних громад	**126**
Sydoruk D. Сучасні підходи до системи управління трудовими ресурсами	**128**
Tsizhma Y., Polutranko M. Розробка програми підвищення конкурентоспроможності на суб'єкті господарювання у сфері підприємництва	**131**

Tsizhma Y., Sakal A. Впровадження ефективної системи управління персоналом на суб'єкті господарювання у сфері підприємництва	**134**
СЕКЦІЯ 4. ІННОВІНГ БЕЗПЕКООРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГРОМАД.	**138**
Galunets N. Роль місцевого самоврядування у забезпеченні безпечного середовища територіальної громади	**138**
Ivanenko V. S. Інновації у сфері безпеки: захист різних сфер діяльності місцевих громад	**141**
Lenard V. V. Аналіз соціальних мереж в якості торговельних платформ в інтернеті	**144**
Orlikovskyi M. Кластерний аналіз регіонів україни за показниками реалізації продукції рослинництва та тваринництва	**147**
Ostapenko A. Інновінг сталого розвитку громад в умовах цифровізації управлінських процесів	**150**
Prohoniuk L. Аспекти управління сталим розвитком територіальних громад в умовах безпекового середовища	**154**
Plyvun B. V. Вектори забезпечення економічної безпеки підприємства територіальної громади	**157**
Yefimova A. Ivanenko T. Інноваційні моделі логістичного забезпечення безпеки в територіальних громадах: інтеграція цифрових рішень	**160**
Yemets O. I. Вплив політекономічних законів на безпеку розвитку	**162**
СЕКЦІЯ 5. ПІДПРИЄМНИЦЬКА ТА МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД, ЇХ ТРАНСКОРДОННЕ, МІЖМУНІЦИПАЛЬНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО, ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО.	**166**
Chabanov N. Econometric analysis of the determinant of gross regional product	**166**
Dutka K. Miniv R. Інвестиційна діяльність аграрних підприємств в умовах воєнного стану	**169**
Dzeha V. Співробітництво територіальних громад – дієвий інструмент регіонального розвитку	**172**
Grynchuk N., Baginskyi M. Державно-приватне партнерство як інструмент залучення інвестицій у розбудову громад	**176**
Honcharenko I. Використання методу carver plus shock у формуванні управлінських рішень для розвитку соціальної інфраструктури миколаївської області	**179**
Husenko V. A. Innovative Mechanisms for Youth Engagement in the Development of Territorial Communities: Challenges, Opportunities, and Prospects	**182**
Kihichak D. Багатовимірний аналіз розвитку підприємництва в областях україни методом головних компонент	**185**
Kohanevych M. Модель зайнятості населення в регіонах україни з	**188**

урахуванням демографічних та економічних факторів	
Kondra O. R., Marich N. I. Інвестиції як вагомий чинник економічної стабільності та розвитку територіальних громад	**190**
Kotelevska Y. Сталий розвиток територіальних громад на засадах соціального підприємництва	**193**
Kvasnii L. G., Antonenko N. V. Особливості маркетингової стратегії підприємств туристичного бізнесу в територіальних громадах прикарпаття в умовах воєнного стану	**196**
Kvasnii L. G., Skrypnyk O. A. Необхідність антикризової стратегії в управлінні банком	**199**
Lopatyshkina A. Progonyuk S. Європейська модель вдосконалення митної політики в Україні	**202**
Lytvyn O. V. Державно-приватне партнерство як напрямок розвитку туристичної галузі України	**205**
Matsola M. M., Bayurchak V. O. Управління розвитком підприємств в сучасних умовах	**207**
Misko V. Експорт як драйвер економічного розвитку регіонів: емпіричне дослідження	**211**
Mykhailiv H. V. Підходи до формування трудового колективу як основа управління персоналом	**214**
Pylypiv N. I., Podiacha Y. V. Роль корпоративної культури у формуванні конкурентної переваги страхової компанії	**216**
Pylypiv N. I., Roman T. S. Роль цифрових технологій у розвитку малого бізнесу в періоди економічної нестабільності	**219**
Pylypiv N. I., Wengrinovsky R. A. Вплив бренду на конкурентоспроможність суб'єкта господарювання: сучасні підходи до управління	**221**
Radchenko K. V. Public-Private Partnerships in the Smart City Ecosystem: Transforming Ukrainian Cities for Recovery	**224**
Savkiv U., Sydor H., Havdey S. Роль лідера у формуванні етичних стандартів на підприємстві	**227**
Șișcan Ecaterina. The role of partnerships in the marketing strategy of higher education institutions	**230**
Stefinin V. V., Hrynchyshyn T. M. Мінімізація ризиків як ключовий чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства	**233**
Stefinin V. V., Nikiforuk I. V. Сучасні підходи до побудови системи управління операційними ризиками товариства	**236**
Tyschak Olena-Karina, Miniv R. M. Проєктне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств	**239**
Tkach O. V. Особливості організації та управління зовнішньоекономічною діяльності окремих регіонів розвинутих економік	**242**
Vildi O. M. Управління якістю бізнес-процесів на підприємствах	**244**
Yemets O. I., Kurii D. V. Сучасні проблеми економічної безпеки бізнесу в умовах глобальної нестабільності	**247**

Zanyk Y. P. Роль менторства у навчанні підприємця-початківця	**250**
Sokolik V., Формування спроможності економічного розвитку територіальних громад	**253**
СЕКЦІЯ 6. СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ КОМПЛЕКСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА РОЗВИТКУ ЇХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	**255**
Vinnytska O. A. Повоєнне відновлення громад України як шлях до сталого розвитку	**255**
Arbuzova T. V. Фактори впливу на формування стратегічних орієнтирів комплексного відновлення територіальних громад	**258**
Bialkovska O. A., Chornobai D.M. Особливості забезпечення сталого розвитку сільських територій в Україні	**261**
Borian L. Геоінформаційна система для цифрової трансформації територіальних громад.	**264**
Chopenko V. M. Зміни сільського ринку праці України внаслідок впливу повномасштабної російсько-української війни.	**267**
Chiriac Lilia. Digital marketing as a possibility to promote localities	**270**
Dergach Y. O., Kushniruk V. S. Диджиталізація бізнес-процесів : ключ до ефективного менеджменту	**273**
Fedosieieva H. S. Напрями підтримки розвитку жіночого підприємництва місцевими громадами	**276**
Gardus M. Decentralised Energy as a Strategic Guideline for Comprehensive Recovery of Territorial Communities	**279**
Hrybok A. Кластерний аналіз регіонів україни за екологічним станом	**283**
Khamitov R. R., Khylko I. I. Iнтеграція цифрових платформ для управління громадськими фінансами	**285**
Khorobchuk O. I. Вплив штучного інтелекту на експортну діяльнісь регіонів україни	**288**
Kostka M. S. Роль інфраструктури товарного ринку у забезпеченні продовольчої безпеки громад	**292**
Kuzmin T. L. Розвиток цифрових технологій у обліку і оподаткуванні підприємств територіальних громад	**294**
Kvasniy Z. V., Lobyk O. O. Вектори відновлення територіальних громад Львівщини в умовах повоєнної відбудови	**297**
Lomachynska I. A., Voitsekhovska A. O., Burmin Y. M. Формування стратегії розвитку цифрової економіки україни в умовах євроінтеграції	**301**
Patyka N. Стратегічні пріоритети розбудови сільських громад в умовах повоєнного відновлення в Україні	**304**
Potryvaieva N. V., Palieiev A. A. Розвиток ринку аутсорсингових послуг в контексті диджиталізації територіальних громад	**308**
Pylypiv N. I., Kizyma A. M. Сутність стратегії територіальних громад на суб'єкті господарювання	**312**
Pylypiv N. I., Mahmet O. V. Управління брендом: ключ до конкурентоспроможності та сталого розвитку компанії	**315**

СЕКЦІЯ 6

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ КОМПЛЕКСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ТА РОЗВИТКУ ЇХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Vinnytska Oksana Anatoliivna

candidate of economic sciences, associate professor, associate professor of the department of finance, accounting, and economic security, Uman State pedagogical university named after Pavlo Tychyna, Ukraine

ПОВОЄННЕ ВІДНОВЛЕННЯ ГРОМАД УКРАЇНИ ЯК ШЛЯХ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

POST-WAR RECOVERY OF UKRAINIAN COMMUNITIES AS A PATH TO SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Повоєнний розвиток громад і територій України є ключовим аспектом сучасних досліджень з відновлення національної економіки та забезпечення сталого розвитку держави. Війна завдала значної шкоди інфраструктурі, економічному потенціалу та соціальним зв’язкам, що створило значні виклики для багатьох регіонів. Відновлення громад, зруйнованих населених пунктів і територій є критично важливим для збереження державної єдності, покращення добробуту населення та створення нових економічних можливостей. Успішне вирішення цих завдань може стати основою для довгострокової стабільності, інклюзивного розвитку та європейської інтеграції України.

Післявоєнний розвиток громад є необхідною умовою для зменшення соціально-економічних наслідків війни, відновлення довіри до державних інститутів та стимулювання місцевої економіки. Розробка ефективних стратегій відновлення та підтримка локальних ініціатив дозволять забезпечити сталий розвиток навіть найменших територій. Особливо важливим є залучення інноваційних підходів, які можуть створити нові робочі місця, залучити інвестиції та інтегрувати місцеві громади у світову економіку. Таким чином, питання повоєнного розвитку громад є надзвичайно актуальним для України,

оскільки закладає основу для зміцнення національної безпеки, розвитку місцевих ініціатив і досягнення соціальної згуртованості.

В умовах воєнного стану, спричиненого зовнішньою агресією, питання стабільності та виживання територіальних громад стає надзвичайно важливим. Це стосується як громад, що опинилися в зоні безпосередніх бойових дій, окупації чи оточення, так і тих, що розташовані на відносно безпечних територіях. Виклики, спричинені війною, підкреслили важливість усіх рівнів управління для оборони держави та підтримки її суверенітету, водночас підтвердивши критичну необхідність координації та взаємодії між ними. Територіальні громади відіграють ключову роль у забезпеченні базових потреб громадян, їх соціального захисту та підтримки, особливо для вразливих груп населення і внутрішньо переміщених осіб. Адміністративна реформа, яка розпочалася з децентралізації влади у 2021 році, стала однією з найуспішніших ініціатив у сфері державного управління. Вона дозволила місцевим органам самоврядування ефективніше організовувати територіальну оборону та надання необхідних послуг, а лідери громад набули змоги ефективно діяти у складних умовах [2].

Для зменшення соціально-економічних наслідків війни громадам необхідно вжити низку стратегічних заходів, спрямованих на відновлення економічного потенціалу, підтримку населення та забезпечення сталого розвитку [1]. Серед важливих напрямів, які можуть цьому сприяти:

1. Відновлення інфраструктури та житлового фонду: це першочергове завдання, оскільки відновлення доріг, електромереж, водопостачання та житла є основою для повернення населення та активізації економічної діяльності. Важливо залучати державні ресурси, міжнародну допомогу та розвивати державно-приватне партнерство.

2. Розвиток місцевої економіки та підтримка підприємництва: створення сприятливих умов для підприємців, зокрема у секторах, здатних швидко реагувати на потреби ринку та забезпечити робочі місця. Це передбачає

надання пільг, створення бізнес-інкубаторів та стимулювання інвесторів для відкриття нових підприємств.

3. Соціальна підтримка населення: після війни багато людей потребуватиме матеріальної, психологічної та медичної допомоги. Необхідно розробити соціальні програми для переселенців, ветеранів та постраждалих сімей, забезпечивши також доступ до психологічної підтримки.

4. Розвиток системи освіти та перепідготовка кадрів: навчальні програми мають бути адаптовані до нових економічних реалій, а інвестиції в перепідготовку та професійну освіту сприятимуть покращенню добробуту населення.

5. Залучення інновацій та інформаційних технологій: використання сучасних технологій, зокрема у сільському господарстві, малому бізнесі та управлінні ресурсами, зробить економіку громад більш гнучкою, конкурентоспроможною та продуктивною.

6. Зміцнення місцевого самоврядування та залучення громади до управління: важливо залучати громаду до прийняття рішень, розвивати інструменти електронної демократії та підтримувати прозорість і звітність влади.

7. Екологічне відновлення та захист навколишнього середовища: розробка програм для відновлення природних ресурсів та екологічних об’єктів допоможе зберегти здоров’я населення та підвищити якість життя.

Отже, повоєнний розвиток громад України потребує комплексного підходу з акцентом на відновленні інфраструктури, підтримці місцевої економіки, соціальному захисті та екологічному відновленні. Ці заходи сприятимуть не лише подоланню наслідків війни, але й формуванню основи для довгострокового сталого розвитку та соціальної згуртованості.

Список використаних джерел:

1. Вінницька О. А. Міжбюджетні відносини в контексті децентралізації та воєнного стану в Україні. *Modern engineering and innovative technologies*.

2024. Вип. 32. Ч. 2. С. 138-143. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/16854

2. Сакун О., Школа В. Особливості повоєнного відновлення громад у контексті європейського зеленого курсу. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2023. № *4*(50). С. 51-60. DOI: https://doi.org/10.55643/ser.4.50.2023.535

Arbuzova T. V.

Ph.D. (economics), associate professor, associate professor of department of public management, administration and international economics, Bila Tserkva National Agrarian University, Ukraine

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ОРІЄНТИРІВ КОМПЛЕКСНОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

FACTORS OF INFLUENCE ON THE FORMATION OF STRATEGIC GUIDELINES FOR THE COMPLEX RECOVERY OF TERRITORIAL COMMUNITIES

Стратегічні орієнтири комплексного відновлення територіальних громад – це ключові напрями й принципи, на основі яких громади планують своє відновлення після криз, конфліктів чи інших викликів. Вони охоплюють довгострокові цілі розвитку громади, враховуючи соціально-економічний, екологічний, культурний, фізичний контексти. Основною метою стратегічного орієнтування є створення стійких, економічно розвинених, екологічно чистих і соціально згуртованих громад. Такі орієнтири формуються на основі аналізу актуальних потреб громад, їх ресурсів, а також загальнонаціональних цілей і пріоритетів, наприклад, воєнного та повоєнного відновлення в Україні.

На формування стратегічних орієнтирів комплексного відновлення українських територіальних громад чинить вплив динамічно змінювана класифікація регіонів України з огляду на хід війни. Науковці, державні органи, громадські організації нині підходять до цього питання з урахуванням кількох ключових факторів, основні аспекти яких включають [1], [2], [3]: